

Van het bestuur

FLORA en FAUNAINVENTARISATIE IN HET GEBIED VAN HET TOEKOMSTIG STADSPARK HET WEUSTHAG/HOUTMAAT.

Verschillende leden zijn de afgelopen periode al actief geweest met het inventariseren van flora en fauna. Vanuit de KNNV werken we mee aan de gemeentelijke inventarisatie in 2005. We gaan echter ook door in 2006 om een en ander af te ronden met een schriftelijke rapportage.

Wat is er tot nu toe gebeurd?

Harry de Jong (vanuit de vogelwerkgroepen/KNNV) is bezig met het inventariseren van de vogels. Bert Oude Egbrink is op zoek naar vlinders. Hij krijgt hierbij, gezien de grootte van het gebied, hulp van Robert Kuipers. Robert neemt ook de libellen mee evenals Bernard Wanders.

Op een van de eerder vastgestelde avondexcursies zijn ook amfibieën geïnventreerd.

Op die avonden zijn ook door de planten geïnventreerd. Daarnaast inventariseert Henry Ludwig het Weusthagpark. Verder worden ook alle bijzonderheden geregistreerd.

Nieuwe excursies.

Hieronder de data voor de komende excursies. We starten steeds om 19.00 uur bij de Houtmaat.

- Dinsdag 21 juni
- Maandag 4 juli
- Woensdag 20 juli
- Dinsdag 2 augustus
- Maandag 15 augustus
- Woensdag 7 september

DOE MEE!!!

Inventarisatie vleermuizen in Weusthag-gebied

Op vrijdagavond 17 juni en zaterdagavond 18 juni worden de vleermuizen in de omgeving van de Houtmaat en Weusthag geïnventreerd.

Het zoeken naar vleermuizen gebeurt met een zogenaamde batdetector. Dat is een apparaatje waarmee de, voor de mens onhoorbare, geluiden die een vleermuis uitzendt worden omgezet naar

hoorbare signalen. We rijden en lopen dan 's nachts met een batdetector rond op zoek naar vleermuizen. Het is de kunst om de verblijfplaatsen van de vleermuizen te vinden. Deze zullen de vrijdagavond geïnventreerd en vastgelegd worden. Op de zaterdagavond kun je dan op vrij eenvoudige wijze tellen hoeveel vleermuizen de plaats 's avonds verlaten of 's ochtends weer binnenvliegen.

De leiding van de inventarisatie berust bij Frank Mertens, die ook de gehele flora en faunainventarisatie coördineert.

Het is de bedoeling dat we ons **vrijdagavond 17 juni om 20.30** verzamelen bij de Houtmaat. We gaan door tot na 24.00 om zoveel mogelijk plekken te inventariseren. Op de **zaterdagavond 18 juni** gaan we bij de uitvliegplekken tellen. Start weer om 20.30 uur.

Het aantal plekken dag geteld kan worden is afhankelijk van het aantal vrijwilligers dat meewerkt.

Het is de bedoeling dat er in de krant vooraf een persbericht komt waarin mensen worden gevraagd om mogelijke verblijfplaatsen te melden.

Ook kan men zich melden om deel te nemen.

Gezien de lange tijdsduur en tijdstip is het verstandig om eten, drinken en een zaklantaarn mee te nemen.

Voorinlichtingen kunnen jullie mij bellen (tel. 2423975)

Vervolgactiviteiten

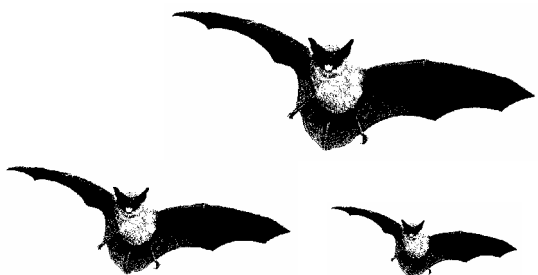
In het najaar zullen ook de zoogdieren (muizen etc.) geïnventreerd worden.

Dat worden in het volgende nummer bekend gemaakt. We kunnen dan vast ook al wel wat resultaten vermelden van de inventarisaties.

Ogen en oren graag open.

Vele leden zullen ongetwijfeld wel een s door dit gebied fietsen of wandelen. Schrijf bijzonderheden s.v.p. op en geef deze aan ons door.

Jan Zwienenberg.

Agenda

Excursies

Het gebruikelijke verzamelpunt is (tenzij anders aangegeven) aan de Boerhaavelaan op het parkeerterrein naast huisnummer 146 (is richting Borsthuis). Ieder wordt vriendelijk verzocht zo veel mogelijk met de auto te komen zodat er genoeg plaatsen zijn voor hen die niet over een auto beschikken.

Lezingen

De gebruikelijke plaats waar lezingen worden gehouden (tenzij anders aangegeven) is het speeltuingebouw "t Lansink" aan de Twijnstraat 6 te Hengelo. Indien er belangstelling is voor "meerijden met anderen" bij een lezing 's avonds: neem even contact op met een van de bestuursleden (zie colofon).

Excursie IJsseldal

Datum : zondag 12 juni 2005
Tijd : 09.00 uur
Duur : dag
Thema : Rivierflora
Coördinatie : Wytze Boersma

Om in het bijzonder de flora van het rivierengebied te bekijken gaan we naar de uiterwaarden van de IJssel bij Zutphen. Vanaf Zutphen gaan we langs de IJssel richting Brummen. In dit gebied liggen een aantal akkers en weilandjes, omzoomd door meidoornhagen die bijzonder interessant zijn. We hebben daar te maken met een authentiek rivierenlandschap voorzien van heggen en dijkes. In het gebied is door SBB een wandelroute gemaakt langs een aantal akkers. Verder is het rivierengebied over het algemeen een gebied om te vogelen. Als alles wat mee zit, zien we de Ooievaar en de Gele kwikstaart.
Wytze

Excursie Boekelerhof

Thema : flora
Datum : zondag 19 juni 2005
Tijd : vertrek 09.00 uur (terug omstreeks 13.00 uur)
Coördinatie : Gerrit van Zalk

We vertrekken om 09.00 uur met de fiets bij de Boekelerbrug over het Twentekanaal. De Boekelerhof is een vanouds bekend gebied voor plantenliefhebbers. In het voorjaar bloeien er Bosanemoon, Bosviooltje, Slanke sleutelbloem en Muskuskruid. De meest opvallende en voor Twente toch zeldzame soort is de Zwarte rapunzel die ongeveer midden mei in bloei staat. Op 29 mei heb ik ongeveer 250 bloeiende planten geteld. De fietstocht voert ook langs de kruising van de A35 en de Haaksbergerstraat. Dit gebied staat bekend om zijn orchideeën. We hopen ze in volle bloei te zien samen met vele andere soorten.

Gerrit van Zalk

Excursie Haaksbergerveen

Datum : zaterdag 2 juli 2005
Tijd : 09.00 uur
Duur : ochtend
Thema : natuurbeleving
Coördinatie : Harry de Jong

Het Haaksbergerveen is 32 ha. groot en ligt ten zuidoosten van Haaksbergen tegen de Duitse grens. Dit veengebied bestaat uit al-dan-niet vergraven hoogveen. Het veen is verraderlijk, maar prachtig. Verraderlijk, omdat het veendek heel dun kan zijn. Onder het veendek bevindt zich moeras. Men heeft er weleens een skelet van een verwaald schaap gevonden. Het veen heeft een stevige klei- en leemlaag, maar die zit redelijk diep. De hogere delen, waar weinig of geen turf gestoken is, zijn begroeid met dopheide of vochtige struikvegetatie. In het lage centrale, uitgeveende gebied heeft zich een fraaie veenmosvegetatie ontwikkeld.

Het Haaksbergerveen kent een hoogteverschil van 3 meter, de meest oostelijke punt (Wennewickweg) ligt op 35 m NAP en de meest westelijke bij de Parkeerplaats Niekerkerweg op 31 m NAP. Dit is genoeg om voor het zogenaamde sawamodel te kiezen.

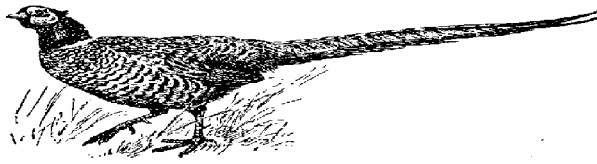
Achter elkaar zijn een reeks dammen aangelegd die elk ongeveer 35 cm water tegenhouden. Door overlopen zijn deze met elkaar verbonden. Op deze manier wordt het water weer in het veen vastgehouden.

Karakteristieke planten zijn: Veenpluis, Eenarig wollegras, Zonnedaauw, Lavendelheide en Klokjesgentiaan.

U kunt in dit gebied o.a. de volgende broedvogels aantreffen: Wulp, Kievit, Patrijs, Boompieper, Geelgors, Fazant, Blauwborst, Roodborsttappuit en Grauwe klauwier.

Van de overige diersoorten zijn aanwezig: Reeën, de groene kikker, de bruine kikker en de heikkikker, de adder en massaal voorkomend de levendbarende hagedis.

Libellen: Er komen in het Haaksbergerveen 11 soorten juffers voor en 12 soorten glazenmakers voor. Het Haaksbergerveen is van grote betekenis als biotoop voor de libellensoorten die kieskeurig zijn op een voedselarm milieu.

Het gebied heeft de status van Habitatrichtlijngebied met als belangrijkste gebied voor:

Habitattypen:

Aangetast hoogveen waar natuurlijke regeneratie nog mogelijk is

Veenbossen: Berkenbos met veenmos. Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Oeverkruid-orde (*Littorelletalia uniflorae*) en/of Dwergbiezen-klasse (*Isoëto-Nanojuncetea*).

Noord-Atlantische vochtige heide met Dophei (*Erica tetralix*).

Soort:

Grote modderkruiper
Kamsalamander

Excursie Buurserzand

Thema : heide
Datum : zaterdag 23 juli 2005
Tijd : vertrek 09.00 uur (terug omstreeks 13.00 uur)
Coördinatie : Bert Oude Egbrink

Het Buurserzand is een vrij nat heidegebied. We hopen tijdens de excursie Beenbreek en Klokjesgentiaan te zien, planten die typisch zijn voor dit soort gebieden. Als het weer mee werkt, kunnen we naar de in dit gebied voorkomende Heivlinder en Kommavlinder kijken. De excursie zal ook langs het Rietschot lopen, een voormalig landbouwgebied dat kort geleden tot natuurgebied omgevormd is.

Excursie Borkeld

Thema : heide en insecten
Datum : zondag 14 augustus 2005
Tijd : vertrek 09.00 uur (terug omstreeks 15.00 uur)
Coördinatie : Gerrit van Zalk

De Borkeld is een staatsnatuurreserveaat welke in de ecologische hoofdstructuur ligt. Hier is voor enkele jaren geleden een ecoduct over de A1 aangelegd. Deze zal in de toekomst zorgen voor de verbinding met de Sallandse heuvelrug. Ik heb de heer Ligterink bereid gevonden om deze excursie te leiden. De heer Ligterink is een uitstekend bioloog en kent het gebied op zijn duimpje. Hij heeft enkele jaren geleden een interessante lezing over het thema gehouden. Als het weer mee zit zullen we een heel interessante excursie hebben. We

vertrekken om 09.00 uur en zijn dan omstreeks 09.30 uur bij het bezoekerscentrum van SBB aan de Borkeldweg. Advies: neem brood en drinken mee.
Gerrit van Zalk

Excursie Havengebied Twentekanaal

Datum : zondag 4 september 2005
Tijd : vertrek 09.00 uur (terug omstreeks 13.00 uur)
Thema : stadsplanten
Coördinatie : Bert Oude Egbrink

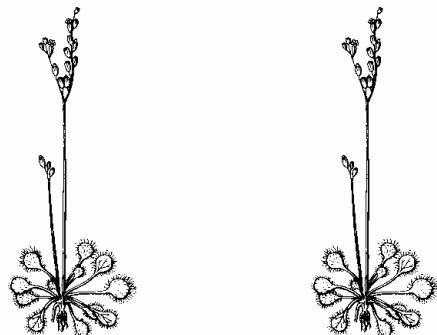
Op industrieterreinen kunnen bijzondere plantensoorten voorkomen die je niet gauw in natuurgebieden zult aantreffen. De excursie op het industrieterrein bij het Twentekanaal zal onder leiding staan van Jan Zwienenberg, lid van onze vereniging. Hij is al een aantal jaren bezig met het inventariseren van planten in de stad en heeft al verschillende bijzonder vondsten gedaan. Dit is dus een mooie kans om planten te zien die veel leden nog niet zullen kennen.

Excursie naar Epe-Heerde

Datum : zondag 18 september 2005
Tijd : 8.30 uur (!)
Thema : Water en Sprengen
Coördinatie : André Bolt

Naar aanleiding van de dialezing van het echtpaar Koopmans op 17 januari met als onderwerp "Water op de Veluwe" zullen we de gast zijn van de afdeling Epe - Heerde.

We zullen kennis maken met enkele sprengen in het gebied rond Epe - Heerde en met de karakteristieke flora die hierbij is te vinden. We bezoeken ook natte heide met kwelbronnen. In het volgende nummer van ons afdelingsblad meer bijzonderheden. Reserveer alvast de bovenvermelde datum.
André Bolt

Terugblik

Excursie Lutterzand

Datum : 19 februari 2005
Deelnemers : 6
Leiding : Bert Oude Egbrink
Weer : buien en opklaringen

De excursie begon bij restaurant Het Paviljoen bij de Kribbenbrug. Het was de bedoeling om op deze frisse neuzen wandeling het hoog gelegen pad stroomopwaarts langs de Dinkel te volgen. Dit kon echter niet. Het pad was door Staatsbosbeheer met groenwitte linten afgezet. Door overvloedige waterafvoer was het pad ondergraven waardoor instortingsgevaar bestond. Verderop langs de Dinkel zagen wij dat deze waarschuwing terecht was. Naast een in het riviertje gestorte boom lag een paaltje met een oranje kop die als markering voor de route werd gebruikt. In de steile oever waren stuifzand, dekzand, grintsnoeren, fossiele bodems en rivier afzettingen te zien. In het boek "In de bodem van Salland en Twente" van M. Rappol is hier meer over te lezen.

Onderweg hebben we naar de op Gewone vlier groeiende Gewone haarmuts en Klein dooiermos gekeken. Vlieren hebben een zeer zachte schors waarvan het wateropnemend vermogen dat van andere houtgewassen ver overtreft. Vlierschors reageert van nature neutraal en kan onder gunstige omstandigheden een rijke epifietengroei vertonen. We liepen vervolgens langs de jeneverbesstruwelen op landgoed Het Meuleman weer terug naar de Kribbenbrug. Hier bezochten we een "vloedbos" dat eigendom is van een familielid van Gerrit van Zalk. Via een pad kwamen we bij een hoger gelegen deel (kunstmatig) uit dat vroeger bewoond is geweest. Een waterput en verschillende cultuurplanten waren hier nog getuigen van. Op de lager gelegen delen was door het riviertje zand afgezet. Met name op de oevers direct langs de Dinkel was dit goed te zien. De excursie heeft ons fraai de effecten van een nog "levende" rivier laten zien. De volledige lijst van

waarnemingen is opgenomen in ons natuurhistorisch archief.
Bert Oude Egbrink

Voorjaarsexcursie

Doel : Lochemerberg
Datum : 20 maart 2005
Deelnemers : 11

Op deze prachtige lentedag reden we richting Lochem om even voor het stadje linksaf te slaan en even later rechtsaf naar het dorp Zwiep. Voordat we de Schipbeek kruisten stopten we bij het landgoed Nettelhorst voor een korte wandeling. Midden in een stuk grasland ligt hier de ruïne van een kasteel dat reeds in het verre verleden een relatie had met Twickel. Door het ontbreken van erfopvolging raakte het kasteel in verval en wel zodanig dat tenslotte besloten werd het gebouw te slopen en het landgoed te verkopen, waardoor het in Duitse handen kwam. Een fraaie lambrizing uit de ridderzaal ging naar het kasteel Twickel en is daar nog te bewonderen. Door de krankzinnige inflatie van de Duitse mark na de eerste wereldoorlog zag de toenmalige Duitse eigenaar zich gedwongen het bezit in 1924 weer te verkopen. Twickel was bereid het terug te kopen inclusief drie pachtboerderijen. De stijlvolle kasteelboerderij bij de toegang naar de ruïne verkeert in een goede staat.

Na het kruisen van de Berkel werd nog een kort uitstapje gemaakt naar het punt aan de Berkel waar het huis "De Cloese" staat. Voorheen was hier de politie-academie gevestigd. Het zakelijke gebouw ernaast werkt storend in dit mooie landschap.

De Lochemerberg is in de voorlaatste ijstijd door een gletsjertong opgestuwd en in de periode erna ontstonden er aan weerszijden stuifduintjes. We zien dit aan de ene kant bij Westerflie en aan de andere kant bij Zwiep. De windmolen van Zwiep is op zo'n verhoging gebouwd.

Na de auto's te hebben achtergelaten op de parkeerplaats aan de voet van de berg bij Barchem wandelden we door het afwisselende landschap van Kalenberg en Lochemerberg. Voor bloeiende planten was het te vroeg, maar vogels lieten zich al volop horen, zoals Grote bonte specht, Groene specht, Boomklever, Boomkruiper en hoog tegen de blauwe hemel twee buizerds. Maar verder was het vooral het landschap waarvan we genoten.
Gerrit van Zalk

Lezing over het Twentse landschap en flora

Datum : 6 april 2005

Georganiseerd door IVN Oldenzaal en Hengelo gaf op 6 april de heer Fons Eijsink een dialezing.

Naast Zuid Limburg is Twente floristisch een van de belangrijkste gebieden in ons land. Zuid Limburg heeft zijn mooie flora vooral te danken aan de rijkdom aan kalk in de bodem alsmede zuidelijke invloeden. Twente heeft eigenlijk een uniekere plaats, omdat hier flora uit het Atlantisch district alsmede uit Noord Europa en Centraal Europa voorkomt. Spreker noemde de ligging van Twente eigenlijk uniek in Europa.

Gelukkig is bij vele instanties doorgedrongen dat men met ontginningen en ruilverkavelingen te ver is gegaan en probeert men fouten uit het verleden ongedaan te maken. Een voorbeeld is door het afgraven van maisakkers die grenzen aan natuurgebieden deze weer een natuurfunctie te geven. Veel waarde hecht Eijsink aan rivier-, beek- en brondalen vanwege hun functie bij de verspreiding van flora en fauna. De grote rijkdom aan planten langs het kanaal Almelo-Nordhorn (ca. 350 soorten) ziet hij als een mogelijkheid om van hieruit groeiplaatsen langs de Dinkel terug te krijgen. Als het evenwicht enigszins is hersteld, moet de natuur het verder doen. Toch zullen sommige ingrepen, zoals plaggen en maaien nodig blijven. Vetblad bijvoorbeeld kan niet zonder enige hulp overleven.

Al met al een interessante lezing.

Gerrit van Zalk

Excursie Bentheimerberg

Datum : Zondag 10 april 2005

Deelnemers : 14

Thema : Natuurbeleving

Coördinatie : Harry de Jong

Bij iets bewolkt weer en een temperatuur van 7 graden vertrokken we met 14 deelnemers vanaf de parkeerplaats aan de voet van de Bentheimerberg bij de Franzosenbrücke..

Winterkoning, Tjiftjaf en Grote lijster lieten zich daar al goed horen. Doordat het nog wat vroeg in het seizoen was hoorden we van de zomerzangers alleen de Zwartkop, die net terug was uit Zuid-Europa.

Ook voor de meeste voorjaarsplanten was het nog aan de vroege kant.

Aan plantensoorten zagen we onder andere: Muskuskruid, Witte klaverzuring, Schedegeelster, Gulden boterbloem, Bleek- en Blauwsporig viooltje, Beekpunge en Heelblaadje.

Onder een vermoldme boomstronk werd een Oproller ook wel genoemd Pille-pissebed gevonden. Bij verstoring rolt deze pissebed van kalkrijke bosranden zich op als een gordeldier, wat we mooi konden bekijken.

Aan de overzijde van de weg naar Rheine zagen we op de bekende groeiplaatsen volop Sleutelbloemen in volle bloei. Ook zagen we hier vele vierkante meters grond bedekt met Maagdenpalm.

Door een van de deelnemers werd verteld dat dit ook het leefgebied van de Alpensalamander was.

Na flink speurwerk werd in een van de vele poeltjes en karresporen een fraai exemplaar van deze Alpensalamander gevonden.

Hier zagen we ook nog een paar reeën in een weide staan.

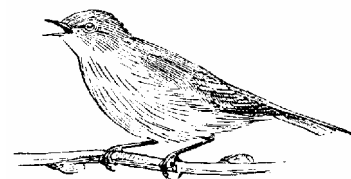
Na plm. 3 uur kwamen we bij de auto's terug en konden terugkijken op een geslaagde excursie.

Harry de Jong

Waargenomen vogelsoorten: 32

Appelvink
Blauwe reiger
Boerenzwaluw
Boomklever
Boomkruiper
Buizerd
Fitis
Gaai
Goudhaan
Groenling
Grote bonte specht
Grote lijster
Heggenmus
Houtduif
Hoenduif
Huismus
Kauw
Koolmees
Kuifmees
Matkop
Merel
Pimpelmees
Roodborst
Sperwer
Tjiftjaf
Vink
Wilde eend
Winterkoning
Zanglijster
Zwarte kraai
Zwarte mees
Zwartkop

Excursie Molterheurne

Datum : 23 april 2005
Deelnemers : 6
Leiding : Bert Oude Egbrink
Weer : zonnig

Tijdens deze excursie hebben we de Bloemenbeek en de Veldkersbeek en de hiertussen gelegen Loabult bezocht.

Vertrekpunt was het parkeerterrein bij de VVV van De Lutte. Na de Bentheimerstraat overgestoken te zijn, hebben we het door het gebied lopende kerkepad gevolgd. Het pad liep over de hoger gelegen es waar we een prachtig uitzicht hadden op het dieper gelegen dal van de Bloemenbeek. In het dal loopt het pad door een drassig elzenbronbos waar de beek doorheen stroomt. In het bos vielen met name de bloeiende Dotterbloemen op. Vervolgens ging het weer omhoog naar de Loabult door een soortenrijk lofbos met onder meer Zomereik, Haagbeuk en bloeiende Zoete kers. Langs het pad troffen we een rijke voorjaarsflora aan met soorten als Bosanemoon, Bosveldkers, Gele dovenetel, Muskuskruid. Ruige veldbies, Witte

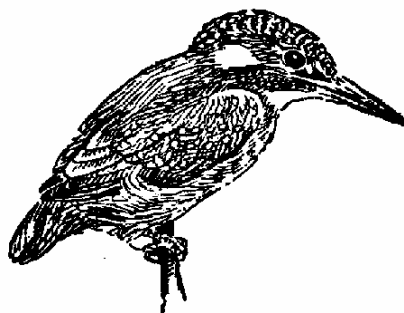

klaverzuring en Bosgierstgras. De meest bijzonder vondst was echter de Schedegeelster. Wytze Boersma wist zich van een in 1993 onder leiding van Rudolf Luiken hier gehouden excursie nog een andere groeiplaats in de bosrand langs de Molthover Esch te herinneren. Na enig zoekwerk wist hij deze inderdaad terug te vinden. Vervolgens zijn we naar het landgoed Hanhof gelopen waar de Veldkersbeek doorheen loopt. Langs de beek hebben we genoten van het Paarbladig goudveil (bloeiend) en de Bittere veldkers die typerend zijn voor de bronbossen. Vervolgens zijn we langs het bronbos bij Lage Kavik en een hier in 1997 neergezet kapelletje weer terug gewandeld naar ons vertrekpunt.

Bert Oude Egbrink

Excursie Bentelerheide

Datum : 5 juni
Aantal : 6 personen
Coördinatie : Wytze Boersma

Ijsvogel, 10 nieuwe plekken met Klein warkruid, 3 soorten Spechten (de Zwarte, de Groene en de Gr. Bonte), een Buizerd en redelijk goede weersomstandigheden waren de hoogtepunten van de excursie naar de Bentelerheide. De 6 personen, die deelnamen aan de excursie hadden zich niets van de weervoorspelling aangetrokken en hadden het gelijk aan hun zijde. Zoals wel vaker gebeurd ging de stelling: "Thuisblijvers hebben ongelijk" weer op!

Tijdens de excursie hebben we de verschillende deelgebieden bezocht. We zijn gestart in gebied A. Daar zagen we dat de Moeraswolfsklauw zich goed ontwikkelt en dat de Kleine zonnedaauw ook weer massaal aanwezig is. Het deel met de moerasvegetatie heeft te maken met opslag van wilg en berk. Als er niets zou gebeuren zou het gebied weer geheel dichtgroeien. Gelukkig zijn er met de Stichting Twickel afspraken gemaakt om in dit najaar het deel te maaien en af te voeren en het gebied verder te verruimen. (zie, Vervolg Bentelerheide)

Hierna hebben we het gebied B bekeken. De Beenbreek staat er goed bij. Ook hier zullen werkzaamheden worden uitgevoerd. De opslag van Berk en Vuilboom zullen worden verwijderd met eenvoudige middelen. Vervolgens hebben we de gebieden D en E bekeken. We constateerden dat de Bruine snavelbies zich goed handhaaft en dat op de geplagde delen de heide en Kleine zonnedaauw zich goed ontwikkelt. Met verbazing zagen we dat Klein warkruid zich op wel 10 plekken aan de jonge Stuikheide plantjes had bevestigd. Als je nagaat dat we tijdens ons onderzoek in 2000 en 2001 een paar minuscule overblijfselen vonden, is dit toch een prachtig mooi resultaat!

Hierna zijn we via de Bentelerhaarweg en Grondhuttenweg naar de Drekkersstrang gegaan. Onderweg zagen en hoorden we een Gekraagde roodstaart. De Koningsvaren en het Dubbelloof hadden zich verder uitgebreid. Tijdens de wandeling langs de Drekkersstrang zagen we de Ijsvogel een aantal keren voor ons uit vliegen. Al met al een mooie excursie op een bewolkte zondagmorgen in juni.

Wytze

Vervolg Bentelerheide

Naar aanleiding van de presentatie van het rapport van de Bentelerheide is vanmorgen, 12 mei overleg geweest met de Stichting Twickel. De stichting is bezig met het opstellen van werkplannen voor 2005, 2006 en vooruitkijkend naar 2007. Bij het overleg met Gert Jan Roelofs waren Onno de Bruijn, als adviseur en ik aanwezig. Eerst is er gesproken over een aantal algemene zaken. Hierna zijn we naar de Bentelerheide gegaan om terplekke het werkplan in te vullen. Hierbij zijn de aanbevelingen die in het rapport genoemd zijn in oenschouw genomen.

Het gebied B is het eerst bekeken. Gert Jan wil verdere pogingen ondernemen om de afwateringssloot verder te dempen. Verder zal in dit gebied de opslag van Berken met eenvoudige middelen en met handkracht worden verwijderd en afgevoerd. Er is afgesproken dat op het moment dat de werkzaamheden zullen worden uitgevoerd, wij zullen worden ingelicht. Daardoor kunnen we tijdens de werkzaamheden nog adviseren. Verder zal een deel van het wilgenstruweel worden teruggezet en naast het pad zal de opslag ook terug worden gezet. Hierdoor wordt het kwetsbare gebied met Beenbreek verder opengesteld. Het afvoeren van de opslag zal om de populatie Beenbreek plaats

vinden. De werkzaamheden zullen eind augustus of in september gebeuren.

Het gebied A. De sterk vergraste natte heide gebieden met Pijpenstrootje zullen worden afgeplagd. De opslag van Berken zal ook worden verwijderd. De moerasvegetatie van dit gebied zal ook in september worden gemaaid. Dit gebied zal verder worden uitgebreid door het verwijderen van de wilgenstruwelen aan beide zijden. Hiermede hopen we dat de moerasvegetatie zich verder zal uitbreiden.

Hierna zijn we naar het Boddenbroek geweest. Ook in dit gebied zal hier en daar worden geplagd. Het gaat hierbij voornamelijk om die delen waar de Berk de overhand krijgt. Ook hier zal het plagsel worden afgevoerd.

Al met al kan ik zeggen dat het een zeer nuttig overleg was dat in een goede en ontspannen sfeer plaats vond. Hiermede hebben we de eerste stappen gezet voor verdere uitbreiding en waarborging van de natuurkwaliteiten van de Bentelerheide zoals we die in het rapport hebben weergegeven.

Wytze Boersma

Natuurcursus Paddestoelen

Cursus paddestoelen (met diepgang)

De cursusgroep KIN organiseert dit najaar een cursus paddestoelen voor leden KNNV, IVN en NIVON die serieus wat meer willen weten van paddestoelen. De verschillende kenmerken van de paddestoel zullen uitgebreid aan de orde komen. Verder krijgen de cursisten meerdere opdrachten voor eigen onderzoek.

De cursus bestaat uit 2 theorieavonden op de **maandagen, 12 en 26 september om 19.30 uur**, in het NIVON centrum aan het Berflopein. En **3 á 4 excursies op de zaterdag** in overleg met de

deelnemers. De groepsgrootte is maximaal 15 personen. De cursus wordt gegeven door Wim Ligterink.

De kosten zijn 12 euro voor leden (inclusief koffie). Aanmelden vooraf bij Wytze Boersma, telefoon 074 3762711, email wytze.boersma@hetnet.nl. Betaling van het cursusgeld (onder vermelding paddestoelen), voor aanvang van de cursus door middel van overschrijving op girorekening nummer 5244662, t.n.v. A.H.M. Visser, Ir. M. Schefferlaan 42, 7556 CT Hengelo

Natuurlijk of verwilderd

Op 23 april 2005 hebben wij een excursie door de Molterheurne bij De Lutte gehouden. Bij de parkeerplaats bij de VVV, ons vertrekpunt, had Andries van Rensen die wat eerder gearriveerd was een poel met een interessante "natuurlijke" begroeiing ontdekt. Zo stonden er onder meer Lidsteng, Holpijp, Grote boterbloem en Waterdriblad, planten die in Twente toch niet

algemeen zijn. Een heel leuk begin van de excursie vonden wij allemaal. Na het vertrek richting Molterheurne passeerden wij echter een huis met een fraai aangelegde vijver waarin Lidsteng, Waterdriblad en Dotterbloem stonden. Hierdoor keken we ineens heel anders tegen de "natuurlijke" begroeiing aan.

Bert Oude Egbrink

**De redactie wenst een ieder
een zonnige vakantie met
geweldige nat uurbelevissen
en –waarnemingen !**

**(en wacht de ingestuurde
verhalen daarover met
spanning af)**

